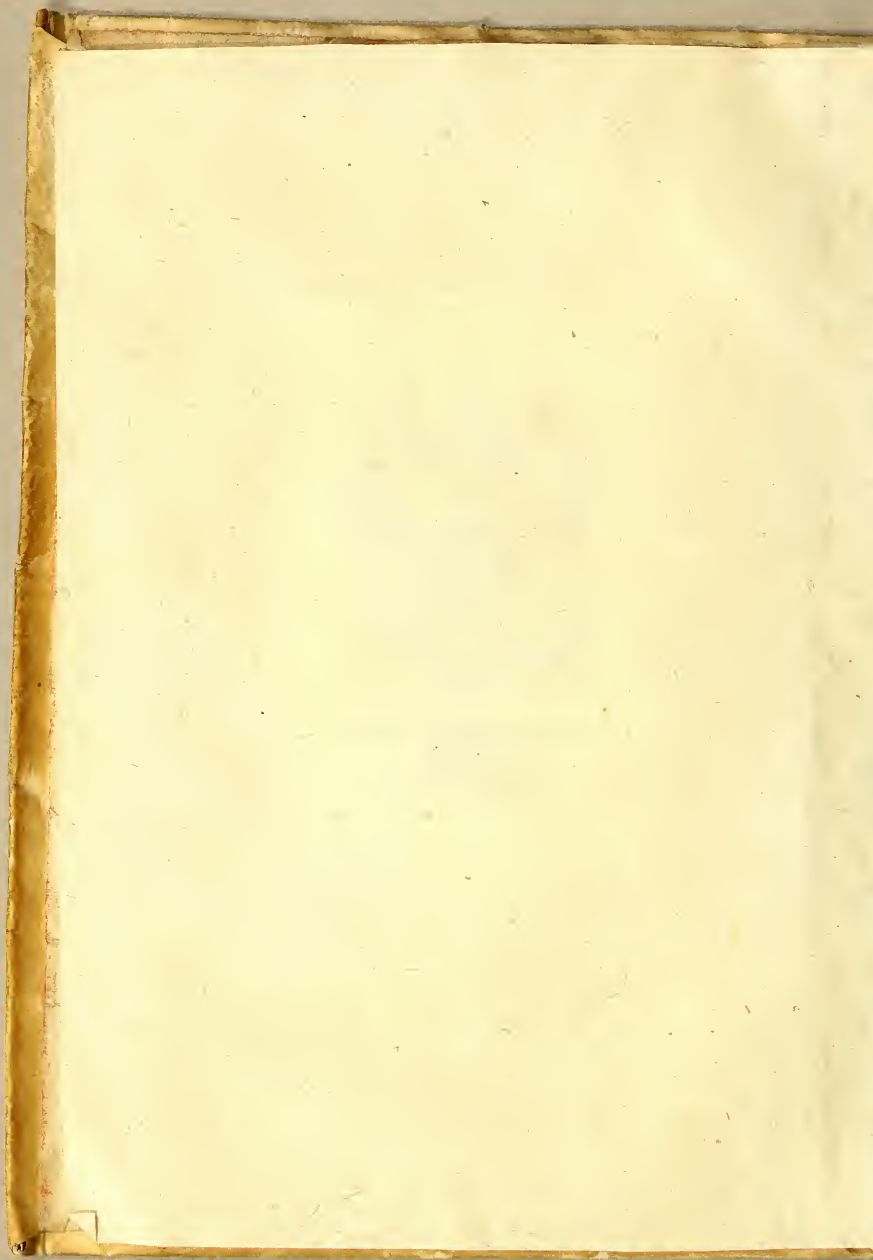

John Carter Brown
Library
Brown University

55. 12
NOX ATTICA.

CONIMBRICÆ.

Cum facultate Inquistorum, & Ordinary.
Ex Officina Nicolai Carnalho Typographi Vniuersitatis.

PROVIDENCE
DISCARDED
BY
28 149
ATHENÆUM
ATHENÆUM.

149

N O X A T T I C A .

H O C E S T .

DIALOGVS DE
IMPRESSIONE ME-
THEOROLOGICA, ET

Cometa Anni Domini 1618.

*Per Ludouicum de Auellar: Iuris pontificij Baccalau-
reum , Philosophiæ Magistrum , Mathematicæ
studiosum, & Conimbricensis Academiæ
Alumnum.*

AD ILLVSTRISSIMVM, AC SA-
pientissimum D.D.D. ANDREAM à Alma-
da, Primarium Sacrę Theologiæ, in ce-
lebri Conimbricensi Academia,
meritissimum profesloré, &c.
bonorum, & literatorū
Patronum.

† 2

LI-

Nihil vetat, quo minus facultas fieri possit, ut hic dialog⁹ excudatur, si modo ab Archetypo, qui demū prodijt, calcographia, non deseriatur. Vlyssipone, in domo D. Röchi societatis IESV, die 24. Februarij anni 1619. *Petrus Nouais.*

Vista a informação do Reuedor, que esta no principio podesse imprimir este dialogo assim como vai emmendado, & depois de impresso torne a este conselho para se conferir como original, & se dar licença para poder correr, & sem ella não correrà. Lisboa aos 28. de Feuereiro de 1619. Annos. *O Bispo Inquisidor geral.*

DAm licença ao supplicante Luis de Auclar para poder mandar imprimir este dialogo, visto a licença que tem do S. Officio, & auendose de imprimir nesta Cidade, ajuntara licença do Ordinário. E depois de impresso tornarà a esta mesa para se taxar, & sem isso não correrà. Em Lisboa aos 8. de Março.

Francisco Pinto.

Machado.

Podesse imprimir em Coimbra aos 8. de Março de 1619. *Nicolao Monteiro.*

3
ILLVSTRISSIMO.

AC SAPIENTISSIMO DO-

mino D. D. ANDREÆ á Alma-
da Primario Sacræ Theologiæ
in celebri Conimbricen-
si Academia meriti-
simo professori.

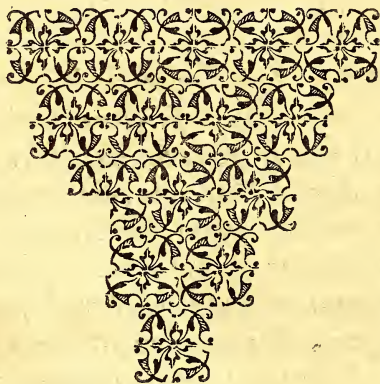
&c.

NOX hæc Attica, quam per hos dies medita-
bar, tuo nomine Illustrissime Domine, tecta, ac
tuta è tenebris producta, dies Attica fiet: neque
enim alium deposcit Patronum, aut amabit defen-
sorem, quam eum scientiarum Antislitem, in quo coniu-
ctum est, eximium est, quidquid in alijs per partes mi-
ramur: & quum in singulis egregium esse, magnum sit
ac rarum, sic excellit in omnibus, ut longe præcurrat
in singulis, si illum cum cæteris conferam: sin ipsum
secum componam, in nullo præmineat. Et sic lucem obs-
curis, nitorem abiectis, cunctis denique potes splendo-

†† 3

rem

rem foenerari : presertim in presentiarum ubi de Astrologia agitur, de qua te Illustrissime Domine, scientificè, & ingeniose Philosophantem audiimus. Dialogum ergo hunc his tibi debitum nominibus tuo tibi iure non dico, sed soluo; non dono, sed reddo. Tuus est, quia tuo favore prodit, tuus sit, ut tuo patrocinio defendatur.

PRÆFA.

4
P R A E F A T I O

ad Lectorem.

QUONIAM ante paucos abhinc dies absoluissem opus istud, hærebam tamen, ac verebar in lucem emittere, ne mihi homini Iurisconsultorum studijs consecrato, vitio daretur, quod alienis studijs tempus contriuissem: at nihilominus deliberaui tandem excudere, quia non vt aliena, imò vt domestica, & familiaria Astrologiæ studia, hæditarioque iure mihi debita, omnes agnoscunt; ita vt maiori vitio, & desidiæ mihi attribueretur, si in continuo Parentis mei colloquio, Philosophia ad iutus, aliquid Astrologiæ nō addiscerem: & quāuis nunc actum agere (vt aiunt) videamur; materiam enim aggredimur, quæ erudite satis explicata est, præcipue per Illustrissimum, ac sapientissimum D. D. Tutelarem nostrum, qui ea ingenij dexteritate Astrologiæ, & Philosophiæ arcana reseruit, qua Sacræ Theologiæ abdita quæ quæ & occulta disputare solet: nec non per Parentem meum

P R Æ F A T I O.

meū Mathematicæ huius Academiae Professore, qui talem se præbuit in discursu Astronomico, & Astrologico, ita vt nō solū siquid omnino antiquorum dictis addi poterat id subtilissime, atque acuratissime excogitarunt, verum etiam omnia vbiicumque recondita veterum dicta diligenter adeo collegerunt, vt tanquam auari messorum vitatoresque vanum spicilegium nobis reliquerint, vt iam non scribendi, sed transcribendi vitium nobis super esse videatur, quia tamen facile est inuentis addere, & vt dicitur inueniendis inuenta non obstant, nec vlli, vt * Seneca subdit, post mille sæcula nascituro aliquid adhuc adjiciendi præcludetur occasio; hoc nouum opus facere audemus, vt post exemplaria diuersa de his Meteorologicis Impressionibus toto orbe dispersa, quasi quidam arbiter sedeam, & quæ sint illa, quæ cum Astrologica, & Philosophica consentiant veritate, dicernam; bonus labor, sed periculosa presumpcio, nil tamé mirum si doctrina supradictorum vitorum innixus, sua è Lusitano sermone in latinum idioma transcribendo, periculum tale subeo: hoc ergo opus in dialogum confiximus, quia

Epist.
6j.

P R Æ F A T I O.

quia magis stillentur lectorum animis, quæ velut sermone familiari porriguntur; in quo etiam confiximus sermocinationem trium Amicorum, scilicet, scholastici, Philosophi, & Astrologi: confiximus denique Noctem Atticam, qua grauioribus studijs abstinetur, vt hilaritati, & curiositati inseruiatur.

Illis vero qui nobis probri loco ponunt, quod aliena sumamus non absre opinor, respondere possumus, non quidem, quod Virgilium * res-
pondisse ferunt, pulchrum esse de manu Herculis clauam extorquere, sed quod argute Cicero * respondit, obijcienti sibi, quod à Philosophis illa sumeret, metuenda, inquit, ne à lenonibus diceres, vnde enim non nisi ab optimis doctisque viris optima, quæ quæ sumi possunt? quis, vt * Salomon inquit, potest dicere, ecce hoc recēs est; haud vero parum est scire in magnis atque arduis rebus (vt Diuus Hieronymus * affirmat) aliena referre, & ingenij nostri ariditatem aliena vbertate adiuuare. Proinde statuimus diligeri nomenclatura, quid cuius sit ne dum fateri, sed etiã profiteri, ne videamur alienis venditare plumis.

* Refert
D. Hieron. in
pro. q.
hab. in
Gen.
† In Pa
radox.
Eccles.
cap. I.

† Inpro.
sup. Epi
tol. ad
Galat.

††

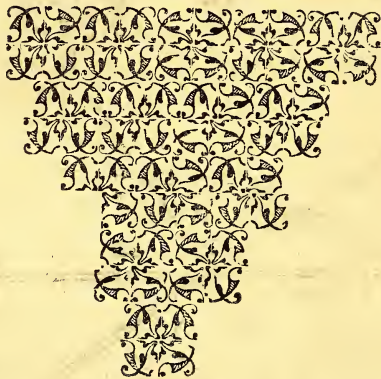
Ne

P R Æ F A T I O.

Horat.
Epistol.
lib. i ad
Lul. flor.

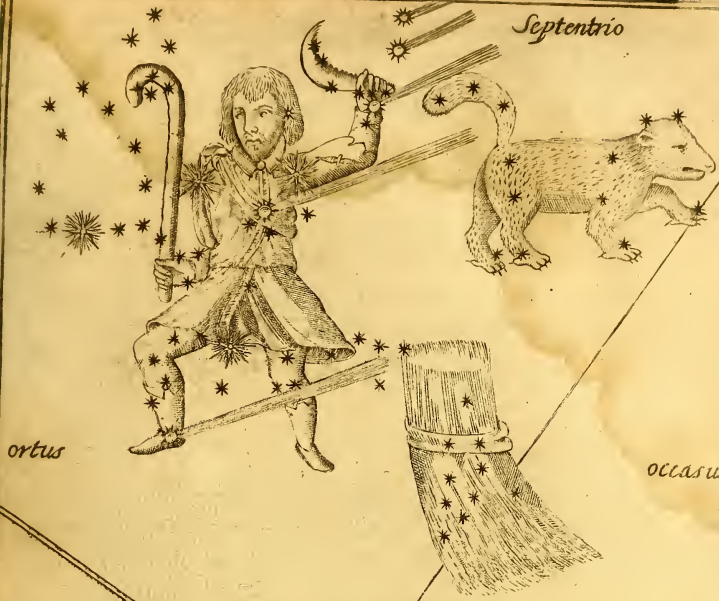
* Ne si forte suas repetitum venerit olim
Grex Avium plumas, moueat cornicula risum
Furtiuus nudata coloribus.

Denique si hæc nostra opella carbone fuerit
notata, illud nos cōsolabitur, quod exiguo sump-
tu emimus displicere.

DIALO-

Septentrio

ortus

occlusus

Auster

Handwritten text in a decorative Gothic script, likely a rubric or marginal note, running vertically down the left edge of the page. The text is partially obscured by a vertical crease or fold in the paper. The script is highly stylized with sharp, pointed letters and intricate flourishes.

DIALOGVS NOCTIS-

A T T I C Æ.

INTERLOCVTORES.

Scholasticus, Philosophus, Astrologus.

SCHOLASTICVS.

QUIA animum Iuriconsultorum studijs, & priuatis negotijs lassum, relaxare oportet, noctem hanc ab eorum studio vacare volo; sed qui sunt isti, qui nostra ad limina tendunt? est ne fortasse Astrologus, & noster Philosophus? profecto hi sunt, cum eis, vt soleo, colloquium miscebo, sic & curas, & Iuriconsultorum tedium de pellam, & noui aliquid addiscam: saluete viri sapientissimi. *PHIL*, & *ASTROL*: & tu saluus sis Nobilissime Domine. *SCHOL*: quo prospero flatu huc aduenistis. *PHIL*: desiderio tui videndi, sed tu quid hic solus quid ve subtristis es? *SCHOL*: frigidam noctem nactus, capitis dolore oppressus, litteris

A operam

D I A L O G V S.

operam dare non potui, si inueni gratiam in oculis vestris, recreationis causa, quid de signis, quæ his diebus Mense Nouembris apparuerunt, vestris artibus percipistis, demonstrate. *PHIL:* assentior. *ASTROL:* ego etiam morem geram.

SCHOLATICVS.

Quod erat illud signum, matutino tempore, primo loco, in figuram arcus nouæ nascentis Lunæ apparens, ab ortu in occasum extensum, cuius superior extremitas in septentrionem frangebatur, quod vulgus cometam, inuito discursu Astronomico, & Astrologico, appellauit.

PHIL: erat quædam Meteorologica Impressio, cuius materia remota fuit corpus terrestre (vt est omnium aliarum Impressionum secundum Philosophos) proxima, vero, fuerunt exhalationes habentes humidum acreum, & vntuosum quia nisi in materia humida humiditate aerea, talis Impressio conseruari, & nutriri non poterat, humiditas enim aquea extinguit ignem, & prohibet inflammationem, vnde ventus non inflamatur quauis sit calidus, & ficus, quia deficit ab humiditate aerea vntuosa. Causa efficiens instrumetalis fuit
calor

calor per se. (Licet frigiditas interdum possit esse causa per accidens similium Impressionum, per Antiparistasim (vt Philosophi loquuntur) causa efficiens principalis fuerūt sidera. *ASTROL*: Mars & Mercurius, propter rationes quas statim referam; interim tamen perge vltterius, vt cā pilti. *PHIL*: forma vniuersalis fuit ignis, quæ est harū Impressionum, & similium. *ASTROL*: particularis forma defuit, quia vt iam scis erat materia informis, propter Mercurij infortunium.

SCHOL. Ex dictis iam agnosco, quæ fuerit materia, quæ causa efficiens, & formalis, finis vero quis fuit? *PHILOS*: fuit consumptio exhallationum, & vaporum, ad sanitatem viuientium, noxij enim sunt huiusmodi fumi, quibus purgari aera oportet. Et propter generationem mixtorum perfectorum, cum imperfecta ad perfecta principaliter ordinentur. Et tandem ad aliquid significandum, de quo sapientissimum Astrologum interroga. *ASTROL*: quid sentiam dicam, promissis enim standum est.

SCHOL. Prius accidentia Meteorologicæ Impressionis, veluti, magnitudinem, motum, locum,

D I A L O G V S.

& c. explica si placet. *ASTROL.* Magnitudo erat, vt per Astronomica instrumenta inueni, 60. fere graduum. *PHIL:* colorem habebat album à materia rara cum remissa exhallationum ascensione prouenientem. *ASTROL:* locus apprensus erat à capite leonis per Hydram vsque ad signum libræ procedens. *SCHOL:* non peruenit ad Canobum stellam Argonauis, vt quidam dixit? *ASTROL:* talis stella in suo horizonte non oritur, sed perpetuo occultatur, locum verum Philosophus demonstrat *PHILOS:* non reuocatur; erat verus locus in suprema aeris regione, quia Impressiones, quæ diutius durat ibi fiunt; exhalationes enim nisi sint valde magnæ, & grossæ, & difficulter inflammabiles, mediam aeris regionem transire nequeunt, ideo difficulter inflammabiles, transeunt, & ignem retinent diutius inflammationem; faciliter autem inflammabiles non transeunt: sed aut reperiuntur inferius, aut inflammantur in media regione, quarum inflammatio modicum durat. Sed cum hæc impressio fere per Mensem durauerit, vt Astrologus testatur, manifeste sequitur esse earum Impressionum, quæ in suprema aeris regio-

ne generantur. *ASTROL*:elegantè concludit, & confirmatur etiã ex motu primi mobilis ab Ortu in occasum, quo vna cum aere ciebatur, qui motus non pertingit secundũ Astrologos, & Philosophos, ad mediam regionem. *PHILOS*: præter hunc motum, vt omnia breuiter percurramus habebat alium secundum, & proprium deorsum, quia pabulum remissum sequebatur. Plures motus non percepi. *ASTR*. Tertium etiã habebat motum, quo ab occasu in ortum ferebatur (vt die 20. & 25. Nouëbris obseruau) lento tamen progressu, cui⁹ causa erat Mercurij in signo Scorpionis retardatio. Hæc sunt accidentia, quæ hæc Meteorologica Impressio patiebatur; quid desit sapientissimus Philosophus addat. *PHIL*: omnia super sunt cui sidera patent. Tu vero Nobilissime Scholastice ex dictis iã habes, quid de signo primo loco apparente sentiamus: Nunc quod attinet ad vulgi opinionem: respondemus, quod Cometa proprie loquendo dici tale signũ nõ potest, quia quanuis sit Impressio ignita in suprema aeris regione (vt comunis Philosophorũ schola tenet) sedẽ habes, ac proinde eiusdẽ speciei cum nostra

D I A L O G V S.

*Lib. i.
Meteor*

Impressione, differunt tamen nominaliter secundum magis, & minus (vt Aristoteles * inquit) & propriè in figura, seu forma, quia Impressio in modum globi, seu stellæ dicitur cometa cum tali, vel tali forma iuxta naturam sui progenitoris (vt Astrologi docent) quæ Impressioni huic deerant. *ASTROL:* ita comprobasti, vt nihil ampli^o desiderari possit; ita etiam * Nicephorus habet cum prodigia enarraret, quæ contingerant Alarico urbem occupante: (Tum deficiente, sole, inquit, fulgor quidam simul in Cælo apparuit, cometæ speciem gerens, quem ineruditi quidam cometam esse dixerunt: nihil enim eorum, quæ in eo visa sunt, cometæ simile fuit, nec fulgor is in comam abiit, nec stellæ prorsus speciem retulit, nec radij eius aliqui stellæ cuiusdam formam subire) hæc ille.

*Lib. 13.
cap. 36.
hist.*

SCH: Mirifice ita cuncta demonstrastis, vt iam sæuiam non contra vulgi imperitiam, sed aduersus quosdam, qui cum Astrologi non sint, sed susurriones, volunt cum iactura aliena locuplectari, nihil de propria curantes, scribentes, non iam in priuatis manu scriptis scholijs, sed Typis excude-

re

re audentes, de duobus Cometis. *PHIL.*: tam stultas ædepol opiniones ridere magis, quàm oppugnare conuenit. *ASTR.*: compesce iram, possibile enim est eos loqui de Cometis improprie, & lato modo. *SCH.*: ex Iurisconsultorum elementis illud obijcio cōtra sensum in quo modum loquēdi defendis; verba absolute posita proprie, & non abusive accipi debent iuxta text. in l. ea lege ff. testam. l. non aliter ff. legat. 3. l. Nepos Proculo ff. verborum signif. quod confirmat noster Iosephus Mascardus, * relictis alijs, etiam cū Aristotele in ante prædicamentis ergo, &c. *ASTR.*: adhuc interpretatio mea stat, quod enim tu dicis, intelligi debet nisi aliter voluisse Authorem præsumamus. *SCH.*: ita limitant Doctores * regulam supradictam; sed tu ab eis non dedicisti, louem Iurisperitū consuisti. *PH.*: ne in his amplius imòremur, institutum nostrum prosequamur. *SCH.*: finem imponimus huic primæ Impressioni si de ea iudicatis. *ASTR.*: consilium meum erat illius iudicium cum cometæ iudicio miscere, multum enim fraternizant. *PHIL.*: perge vt lubet. *SCH.*: per placet.

* Depro
bat. cōc.
671. n. 4

* Alcia
in princ.
Comit.
de verb.
signif. le
xi con.
Iuridic.
Ioan.
Caluini
liter. v.
&c.

D I A L O G V S.

De Cometæ ergo magnitudine, loco, & tempore, &c.
Disputate.

ASRO: Hoc anno à Christi Saluatoris natiuitate millesimo sexcêtesimo decimo octauo, pridie kalendas Decembris, hora quinta Matutina, in Orientali cœli parte, cometa caudatus apparuit corpus habebat globosũ maius Venere, caudæ vero longitudo triginta quinque fere gradus continebat, densior, & angustior initio, procedens vero longius à sidere latior, & rarior, & veluti Pauonis cauda à cometæ cêtro prodibat. PHIL:

Cur Cometæ adiungitur cauda, non inuenio rationem inter Phililosophos, quæ probabiliter intellectu satisfaciatur. ASTR: quæstionem scitu dignam moues, cui nec ab Astrologis sufficienter respõdetur, quos omnes recencere longum esset, breuiter tamẽ quod probabilius videtur, dicam.

Cauda in cometis prouenit à sidere prædominãte, & progenitore, talem formam imprimete, quæ forma propria est Martis, & Mercurij, qui fuerũt principales promissores cometæ præsentis: quod vero inquit Gẽma frisius * caudam prouenire à

solis

* In Ra
dij Af-
trono-
mici
structu
ra c. 9.
& de
Astrol.
cathol.
cap. 82.

solis radijs, quia semper obseruauit cum Apiano
 candam cometarum in oppositam partem solis
 vergere ac proinde cometæ incendium non ele-
 métare esse, quia si ab elemento ignis, aut ex mo-
 tu, hæc incensio fieret, flamma in illam partem
 declinaret ad quam natura ferri procliuis est, sur-
 sum, scilicet magis: sed ex radijs solaribus recta
 in cometam tendentibus prouenire, qui quidquid
 in illo pingue, & viscidum inueniunt igne comu-
 tant, & partes tunc incôlas secum in rectum atq;
 continuum ferunt, donec cōcutrant: possibile est
PHILOS. Phisica ratione fundatur, ego tamen
 quod cauda solis in aduersam partem declinet e-
 uenire etiam reor à sole, quia aut portio materiæ
 rario r, quæ est versus solem, ad corpus vsque co-
 metæ radorum solarium vi absumatur atque dis-
 sipetur, aut forte propter aliquam Antipathiam
 cum radijs solaribus rara materia cometæ existēs
 facile in contrariam partem retruditur. *ASTR:*
 quod dicis inquit, si bene memini, * Raxo de Co-
 metis, non displicet etiam. *SCHOL:* tot capita, tot
 sententiæ.

*Lib. I.
 cap. II.*

ASTROL. Relinquamus hæc: ad colorem er-

B

go

D I A L O G V S.

go cometæ accedentes, dico quod tam corporis, quam caudæ color, varius, versicolor, subfumidus, Martialis, & Mercurialis erat. *PHILOS*: si ita est à materia densa cum multa ascensione exhallationum proveniebat. *ASTROL*: liquet ut dicis: locum eius, seu situm orbis apparentem cadere observavimus intra Tropicos in quintum gradum Scorpionis, cum declinatione Meridionali, 20. graduum, & latitudine Meridionali 6. graduum distantia; ab spica Virginis 17. graduum, & ab Arcturo 47. graduum: altitudine denique; 15. graduum. Attamen verum locum iuxta regulas Paralaxis non observavi. *PHIL*: quid est Paralaxis? *ASTROL*: Paralaxis est diversitas aspectus, hoc est, differentia inter verum, & visum locum, qua distinguitur Impressio aerea ab ætherea, & illius distantia à terra agnoscitur. *PHIL*: quid igitur dices de illo, qui invenisse testatur Vlyssipponem Altitudinem Æquatoris apparentem 59. grad. ideo infert cometam non habuisse paralaxim. *ASTROL*: ipse se suo gladio iugulavit, quia vera altitudo Æquatoris Vlyssipponem est 51. grad. fere. *PHIL*: habeo, potest ad inceptum redire; attende tamen Aristotelē in elementari

N O C T I S A T T I C Æ.

6

mentari regione tantū , fieri cometas docuisse. *
 ASTR: quāuis ita sit experientia tamen quæ plu-
 rimū valet (ea enim si vera est, vt est Paralaxis om-
 ni argumento maior est) cōpertum fuit fieri etiā
 in ætherea regione, vt omnes fere profitentur* de
 aliquib⁹ Cometis præteritis, præsertim de illo no-
 uo sidere, quod in sede cassiopeæ residebat Anno
 Dñi 1572. atq; de illo quod in ser pentario Anno
 Dñi 1604 apparuit; adeo , vt quidā inepte dixerit
 adhuc hodie in Cœlo stellā nouā cassiopeæ existe-
 re, quod de stella quæ in pectore cygni A ño 1600.
 apparuit verū est: nec defuit, qui mediā eligendo
 viam cometas in concauo Lunæ fieri affirmaret.

* Lib. 1.
 Meteor
 cap. 7.
 & alijs
 in locis.
 Clau. in
 coment
 spher. c.
 1. Hal.
 super 2.
 quadr.
 Ptol.
 cap 9.

SCHOL. dic ergo cui sit in tanta cōtrouersia cre-
 dēdum. ASTR: in hac varietate opinionum, quæ
 satis magnam occasionem disputationis præbet,
 quid sentiam de nostro Cometa breuiter enarra-
 bo. Imprimis enim non negamus experientiam,
 dicendo tamen quod in hoc Cometa , si daretur,
 non inueniretur in ætherea regione, quia, vt dice-
 mus , noster Cometa compositus fuit ex mate-
 ria Meteorologicæ Impressionis illum præceden-
 tis, quam in suprema aeris regione fuisse iam de-

B 2

monstra-

monstrauimus, vnde Cometa in ætherea regione existere non debebat. *PHILOS*: nec etiam in concavo Lunæ (vt ille alius ausus fuit dicere similes esse posse) quia exhallationes ex quibus cometa generatur supra elementum ignis transcendere non possunt, quod probo eleganti simili; nam sicut oleum cōtinue descendit vsque ad elementum aque, in qua est grauitas eiusdem speciei cum grauitate sua. ac etiam intentior: sic exhallationes continue ascendunt sursum vsque quo reperiunt leuitatem maiorem sua, quæ est ignis leuitas: Ergo non videtur possibile materiam exhallationum supra elementum ignis ascendere, ac per consequens, nec cometam hunc, & similes in concavo Lunæ existere posse. *ASTROL*: cum ergo nec in ætherea regione, nec in concavo Lunæ noster cometa generaretur à sufficienti partium enumeratione in elementari suprema aeris regione genitus, & extinctus fuit iuxta Aristotelicam doctrinam. *PHIL*: tam argute demōstras, vt nihil super hoc nobis superfit ambigui. *SCH*: quadrat conclusio concessis suppositis, si quis tamen negauerit orbis cælestes, & cum Hippocra-

te,

te dixerit à terra vsque ad Cœlum Empireum ex-
 clusiuè aerem existere, & sic Impressionem præ-
 cedentem, & cometam hunc vbi voluerit collo-
 cauerit, quid dices? *PHIL*: ab immutabilibus Au-
 thorum præceptis discedens, temeritatem suam
 manifestat, & quomodo Euphorbus in Pytagora
 renatus esse perhibetur, sic in illo erronea Hip-
 pocratis opinio surrexit: Sed nec Hippocrates co-
 Medicinæ parens, nec chius, tale quidpiam dixe-
 runt, vt viri doctissimi in Apollinea facultate te-
 stantur. *ASTROL*: Sic animum institui, vt cuius
 benedicta laudare ausim, eiusdem errores im-
 probare nõ verear, quamuis illud volens faciam,
 hoc inuitus: aduersus talem iuxta Aiakis* consiliũ
 nihil respondebo, non quod difficile sit illum su-
 per veri assertionem conuincere, sed ne responden-
 do dignus fieret, qui vinceretur. *SCHOL*: prudẽ-
 ter agis, satis enim suo furore punitur: potes ad
 intentum redire. *ASTR*. Noster cometa quadru-
 plici principaliori ciebatur motu primo per acci-
 dẽs ab ortu in occasum, quo vna cum spheris cœ-
 lestibus, & igne in gyrum voluebatur. Secundo
 per se ab ortu etiam in occasum, respectu eclip-
 ticæ,

Ouid.
Meta-
morf.
lib. 13.

D I A L O G V S.

tice, contra signorum ordinem, quo in die naturali vnum gradum, & decē fere minuta percur-
 rebat, ita vt secundum longitudinem per totam il-
 lius durationem à quinto gradu signi Scorpionis
 per libram vsque ad 10. vltimos gradus signi
 Virginis moueretur: cuius causa erat motus alius
 tertius, quo versus septentrionem in die naturali,
 4. grad. fere (vsque in diem 14. Decembris à quo
 incepit defficere à duobus gradibus) percur-
 rebat ita vt in latitudinē 80. gradus à loco à quo ince-
 pit apparere moueretur: qui motus ab affectione
 prædominantium Planetarum proueniebat Mar-
 tis, scilicet, & Mercurij, quorū latitudo erat sep-
 tentrionalis, ideoque nil mirum si ad illam Cœli
 partem cometam atraherent: tum etiam quia cū
 intra Tropicos nasceretur, cum latitudine 6. gra-
 duum Meridionali ab ecliptica, propter nimiam
 zonæ illius calliditatem, quæ materiam cometæ
 dissoluit, & dissipat, diu conseruari non poterat,
 quin extra illam exiret: vnde quia materiam sug-
 gerentem, & inuitantem inuenit versus septen-
 trionem (propter loci qualitatem illic enim Sol à
 quo

N O C T I S A T T I C Æ . 8

quo pars septentrionalis remota est horum cometarum materiam dissolvit neque dissipat) ideo illac properabat : ex huius materiæ debilitate , & quia Mercurius radios solares ingresus Meridionalis effectus , erat die decimo quarto Decembris , proueniebat inconstantia motus ab illo die . Non est alia tacenda ratio huius motus ad septentrionem desumpta ex stellis fixis de natura Martis , & Mercurij , quæ in illa septentrionali parte reperiuntur . *PHILOS* : quiesce paululum : quarto , denique mouebatur motu , sursum , quando illi materia ex parte inferiori deficiebat , vel deorsum quando acrescebat , à principio deorsum , in fine vero sursum commebat .

SCHOLASTIC . Iam habeo plusquam petij , nunc de causis Materiali , efficiente , & formali ediffere : Ego libenter audiam . *ASTROLOGVS* : Materialis causa , tam remota , quam proxima fuit eadem , quam supradiximus fuisse Meteorologica Impressionis præcedentis : distinguebatur tamen secundum magis , & minus ,

D I A L O G V S.

*
Protom
 2. qua-
 driq. c.
 8. Hali
 lib. 8 de
Iudic.
Astr.
 cap. 1.

minus, quia cometapostulat ex natura sua exhalationes oleoginosas, & pingues in maiori quantitate, & densitate. *PHIL*: verum quidem est.

ASTR. Causæ ergo efficientes principales, tam Meteorologicę Impressionis, quàm cometæ (iuxta doctrinam magis veram Astrologorum *) ex superiorum Planetarum coniunctionibus, & luminariam eclipsibus præcedentibus percipi debent. Quare præcessit Mense Iunij die 8. hora 5. minut. 33. post meridiem, coniuuctio Saturni, & Martis in, 0 & 8. min. signi geminorum. Et Eclipsis Solis die 21. Iulij hora 6. min. 57. post meridiem, in 28. grad. & 19. minut. Signi Cancrī: horum duorū locorum prædominatores fuere Mercurius, & Mars, sed plus in illis habet Mercurius quam Mars, nam in coniunctione Martis, & Saturni in signo geminorum (vbi etiam erat Sol, & Venus) fuit Mercurius Dominus loci illorum & termini, & Mars nullum ibi ius habebat, qui licet Eclipsis tempore Almutem fuerit, tamen in signo geminorum adhuc erat Mercurij domo, qui in eodem sigao Eclipsis existerat: ex quibus clare constat, iuxta supradictam doctrinam, Mercuriū fuisse

NOCTIS ATTICÆ. 9

fuisse, qui plus in generatione, tam Met eorologi-
cæ Impressionis, quàm cometæ habere debebat;
secundo loco fuit Mars Almutem Eclipsis im-
mediate præteriti: *Accidit tamen, vt die quinto,*
Nouembris hora tertia minut. 40. ante meridiē.
Marte in signo Virginis, & Saturno in signo Ge-
minorum Mercurij domibus aspectu quadrato se
aspiciētibus, & eodem die hora secundā, post me-
ridiem sextili aspectu Marte Mercurium intuen-
te; materiam quam virtute luminis, motus, & in-
fluentiæ in supremam regionem eleuatam habe-
bant, vnusquisque eorum volens eam in signo in
quo erat congregare, vnire, atrahere, & accende-
re cum Mercurius sub radijs retrogradus, & de-
bilis existeret, victoriam ab eo Mars facillime re-
portans, materiam illam sicut inuenit sic in signo
Virginis in quo tunc erat accendit absque come-
tæ figura, aut forma, nam hæc ad Mercurium per-
tinebant tanquam ad principalem promissorem:
quemadmodū postea è radijs solis liberatus, for-
tis, per se absque Martis consortio, formam co-
metæ in illa materia imprimere procurrauit (ex
quo sequatæ sunt tot figurarum formæ in quas ta-

C

lis

D I A L O G V S.

lis Impressio transformata fuit) quod consequutus non fuisset nisi die 26. Nouēbris, hora nona, post meridiem radijs amicitie sextilis aspectus Martē aspiceret, materiamque ipsam ad se atraheret, existēs in signo Scorpionis Martis domo, & ibi formam cometę Impressit: vbi virisimile erat cometam debere generari iuxta regulas aliquorū Astrologorum, quia eclipsis Solis præcessit in Cācro triplicitatis aqueæ signo, in qua triplicitate Mars domū habet in signo Scorpionis. *PHILOS*: hæc regula de domino triplicitatis fallit aliquando? *ASTROL*: sicut experimur aliquando verificari, ita experientia constat multoties deficere: vt videre est in Cometa, qui Anno 1582. Mense Maij, die 9. apparuit in signo Geminorum, cui proxime præcessit coniunctio Saturni, & Martis in Piscibus vbi Mars fuit Dominus triplicitatis aqueæ, tamen Cometa apparuit in triplicitate aerea, vbi Mars nullum ius, domus, vel, exaltationis habet. *PHILOS*: quare ergo isti, vt infalibilem hanc regulam inculcant. *ASTROL*: rustice, & non scientificè loquuntur. *SCHOL*: desine eos, aquila enim non cernit muscas: explica quam formam Impressit

NOCTIS ATTICÆ. 10

preſit Mercurius in illa materia. *ASTRO* : illam proceritatem caudæ, quam videbas, quæ naturaliter Mercurialis eſt, & ex Martis comixtione reſultat. Hæc fuerunt cauſæ, tam præcedentis Impreſſionis, quàm Cometæ, vt etiam demonſtrauit finis Cometæ (nam omnis res per quaſcunque cauſas naſcitur, ſecundum Philoſophos , per eandem diſſoluitur *) qui die 26. Decembris deſijt in quo Mercurius conuulſionem in Solis coniunctio-
ne patiebatur. *PHILOS* : ita dilucide omnia col-
 legiſti, vt nullus dubitationis locus maneat, nunc ſi tibi videtur iter, tam Impreſſionis, quàm Co-
 metæ demonſtra. *ASTROL* : ita fiet, ſi forte me-
 cū figuram ex Vranometria Ioannis Bayerij de-
 ſumptam afferam, quæ omnia vobis representa-
 bit. *PHILOS* : ad viuum Cæli figuram exprimit.
SCHOLAST : ſicut ſtellæ per ſe viſum recreant, ita
 imaginibus configuratæ horrorem mentibus no-
 ſtris incutiunt.

ASTROL : Audite iam effecta, ſeu ſignificata, quæ euentura ſuſpicamur. *SCHOL* : libenter audiam. *PHILOS* : ſiquidem de hac materia dicere aliquid viſ, prius ante oculos ponendum eſt, quid

* Eadē ſūp̄prin-
 cip̄ia-
 cōp̄oſi-
 tio nis,
 & reſo-
 lutionis
 Ariſt.
 lib. i de
 gene r.
 & cor.

D I A L O G V S.

Philosophi sentiant, dicunt enim quod omnibus Impressionibus ignitis, & præcipue cometis naturaliter commune est, magnam temporis siccitatem, ventos diurnos, & violentos, sterilitatem famem, ac pestem denotare eo quod Cometæ vis omnem vaporum, & exhallationum humiditatem absumit, vnde consequenter mortem minare biliosis, qui ardētioris sunt naturæ quales sunt plerique Magnatum; eadem siccitatis causa, ad bella quoque, & seditiones inclinare: plerumque etiā accidere, vt Cometarum causa sit duntaxat Dei dispositio. quod confirmant, relictis historiarum exemplis, quæ refert Cheremon lib. de Cometis, verbis * Medinæ, inquit enim, loquitur cum hominibus Deus non modo humana lingua per sacros vates, vt à peccatis auocentur, & resipiscant: Sed non numquam ipsis elementis in formas, & imagines diuersas ad eorumdem terrorem compositis.

Lib. 2.
sua pa-
renefis
capit. 1.

ASTROLOGVS: his quæ dixisti ingenere suppositis, sciendum est; quod in hac Mercurij cum Marte comixtione Martis effecta manifestiora appare-

5

NOCTIS ATTICÆ. 11

parebunt, verū Mercurialibus industrijs perpetuo inuoluta, eo, quod Mars effectuum efficacia Mercurium excedit, & Mercurius naturalem industriam potius in effectis, quam effecta ipsa excitat; vnde vix effectus absque vtriusque confusa mixtione eueniet.

Quibus præhabitis, impetuosos ventos, procelosas grandines, coruscationes, & tonitrua, fluctuum maris subleuationes, nauium submersiones, intempestiuas pluuias, ita vt modo siccitates, modo repentinas pluuias, modo vehemētissimos æstus, euenturos esse vereor, vnde terræ nascencia tineis Rubigine, & alijs morbis Mercurialibus inficientur. *PHIL*: ex hac temporis inæqualitate cerealium, & fructuū corruptio, suspecta annonæ caritas, vnde famēs, & pestilentes morbi oriuntur, herbarum, & plātarum corruptio Animalium clades, & in mulieribus abortus: timeri possunt. *ASTR*: quæ dixi, & tu infers colliguntur ex promissoribus Mercurio, & Marte, atque etiam ex signo Scorpionis in quo Cometa primum apparuit. Omnia testimonia hic non exprimam verbis, quoniam omnia hujus scientiæ peritis nota sunt,

C 3

D I A L O G V S.

sunt, vobis autē, et si exprimerem ignota. *SCHO*:
quæ ægritudines minantur: *ASTR*: Mercuriales
quales sunt capitis dolores, pestilentes catharri,
frenesis, tussis, & similes, Martiales item quales
sunt acutissimæ, sanguinis fluxus dysenteria, cau-
sones & similes, & tandem ex Scorpione obsæ-
narum partium dolores, & vlcera vesicæ sympto-
mata: in quibus omnibus inconstantia, & in ordi-
nata confusio suspicari ex Mercurio potest.
SCHOL: Deus bone non deerant, qui medicis in-
uideant.

ASTR: Aduerte Mars, & Mercurius signum
Virginis, & Scorpionis Bella præsertim crudeli-
tatis plena minantur, & quia cometa apparuit in
signo Scorpionis Domo Martis inde etiam bel-
la ortum habitura suspicor, & secuturas cedes.

• *PHILOS*: & quod Mars in reuolutione præsentis
anni 1619. sit retrogradus impediuntur bella.

ASTROL: ita suspicari possumus, quod erūt de-
bilia, diuino beneficio potissimum.

SCHOL: ex bellis, quæ prædicis sequentur fu-
nera Regum Principum, & Magnatum, quia in
bellis sunt principaliores? *PHILOS*: non est tua
ratio

NOCTIS ATTICÆ. 12

ratio pro hisce temporibus sufficiens quamvis quandoque fuisset rationabilis, Reges enim, qui primæ aciei belli præesse solebant nūc curant res domesticas, & nisi summa necessitas exposcat potestremæ præsent bellicæ aciei; ideo aliter dicendū est. *ASTROL*: plures sunt rationes, quas Astrologi reddunt: illā vocant præcipuam, quod Principes delicatius vivāt, quam alij, & ideo aer corruptus tempore cometæ plus illos corrumpit. *SCHOL*: non videtur sufficiens quia multi ignobiles vivunt magis delicate quam Reges, & Principes, & tamē si tales moriantur non ideo dicitur cometam fuisse signū mortis talium. *ASTROL*: audi * Albertum Magnum, ideo, inquit, cometa potius dicitur signum mortis Regum, & similiū quam aliorum, quia periodus vitæ illorum magis notatur ab hominibus, quam periodus aliorum hominum *SCHOL*: vicisti ac nunquam puto nō vices: ad intētum. *ASTROL*: propter Martem & Mercurium, signum Scorpionis, & Virginis, Impressio, & Cometa Regum, & Magnatū mortem minari dicuntur, tum etiam secundum Ptolemeum in centile quio, quia undecim signis distabat

Tract.
i. lib. i
Meteor.
or. quæ
refert
Ioanes
Dulacert. i.
Meteor.
or.

D I A L O G V S.

stabat cometa à Sole cum primum apparuit, sed propter transitum per signum Libræ magis occidentales minari putantur. *SCHOL*: auertat Dominus hæc à nostro climate *PHIL*: Cæli domui in qua primum apparuit nullam significatū attribuis. *ASTROLOG*: Ptolemeus * ad Cæli domos non attendit, quia difficillimum est principium apparitionis Cometæ videri, sed quia ego illud exacte obseruauit, dicam aliquid. In 12. Cæli domo primum apparuit, ideo detrimenta maiorū Animalium timenda erunt, & quia vndecimam domum ingressus est opes, ac substantias fortasse per vndecimam significatas dissipari contingeret *SCHOL*: quæ sunt loca quibus Impressio, & Cometa minantur. *ASTROL*: sunt præcipue verticalia inter Tropicos existentia, & deinde vsque ad circulum Arcticum, quæ loca omnia longum esset recensere: Item quæ Scorpionis Libræ, & Virginis signis sunt subiecta: non parum etiam apparebūt effecta in terris aquæ triplicitati subiectis, ex his omnibus aliqua principaliora nominabo attende tamen nihil in his certitudinis esse.

*
In qua
dripavit
cil.

Matrita-

Mauritania,	Babilonia,	Hispania.
Africa	Afsiria,	Galia,
Arabia,	Auftria,	Anglia,
Italia,	Infulæ oceani,	Vlyfippo,
Iudea,	Germania superior.	Salmantica,
Scotia,	& inferior,	Toletum,
Ægyptus,	Æthyopia,	Mantua carpétana,
Getulia,	Hierofolima,	Portú Portugalię
Granata,	Corduba,	Colonia,
Lufitania,	Roma,	Placencia.

Hæc fufficit recensere : tu tamen omnia ifta percipe cum hac animaduersione, quod mala, quæ in verticalibus locis fuerint intenfa, mitiora erunt in alijs, ita vt fi fuerint Regum mortes, in alijs erunt tantum ipforum ægritudines, nifi affætica genitur arû loca in fupradictis fignis habuerint, tûc enim tale malum non diminuerur. *PHILOS*: ergo qui in ascendente habuerint fignum Scorpionis, finiftram aliquam in rebus (non liberis tamen, nec fortuitis) experientur fortem. *ASTR*: ita timeri poteft, & præcipue Martialib^o, & Mercurialibus,

D

curialibus,

D I A L O G V S.

curialibus. Hæc sunt omnia, quæ euentura suspicor, multa tamen ab aliquibus scripta in hac materia scienter negligo, quia veris Astrologorum iudicijs inepta putau; hæc tamen omnia iam cū Impressione, & Cometa initium aliquod habere debent, præsertim quia Cometa matutinus erat: iuxta tamen Augustinū Nimphum, * post quatuor menses à die apparitionis effectus incipient, magis tamen, vt suspicor, cognoscantur cum Mars Augusti Mense die septimo signum Scorpionis, & Mercurius die decimo, Nouembris, occupauerint. SCHOL: quanto tempore hæc effecta duratura sunt. ASTROL: difficilimum est intelligere illud tamen probabilius esse arbitror, effecta, tam huius, quàm aliorum Cometarum durare, quousque contraria qualitate præditus nouus aliquis accedat influxus cælestis.

* Lib. 2. SHOLASTIC: Adnotauim modum loquendi, & 2. cap. 7. sentiendi quem hac vsque seruaui, in quo nullū
 * Lib. 4. cap. 3. superstitionis vitium reperitur, iuxta ea, quæ fuse docet Cōrradus Vuypina lib. de fato, & alio
 9. 1. opere de superstitione, * Martinus Delrio disquisitionum Magicarum, * Soares de Religione primo
 Lib. 2. de super
 sit. ca.
 II.

NOCTIS ATTICÆ. 14

mo tomo. *ASTROL*: propter consideratos euentus similes ad similem astrorum, & Cometæ posituram, sæpe subsecutos, licet nobis æstimare, suspicari, & metuere, similia; neque vllum vitium vt dicis in hac obseruationis cautione versatur, quæ est portio quædam prudentiæ, & ideo secundum se est bona. *SCHOL*: eleganter, non habent locum hic concilia Patrum, præcipue Motus Sixti. V. *PHILOS*: delicate, & ingeniose huc vsque procedisti. *ASTROL*: tuis rationibus innixus, quid mirum? *SCHOLAST*: multa adhuc restant scitu digna, quæ à te perconctaturus sum. *ASTROL*: polliceor me aliàs ad singula respondurum, nunc hora poscit, vt domum reuisamus. Vale. *SCHOL*: manete, mecum debetis cænare, ibit famulus de more solito ad Ortocreatarium.

ASTROL: altera die.

PHIL: nunc

Vale..

D 2

PER

P E R O R A T I O .

CÆTERVM non sum adeo hebes, aut mei
amans, quin videam pleraque in his meis
nugis esse indigesta, ac plane in ordinata,
& quę facile multis male à me intellecta videri
possunt, quo fit vt satis honeste mecum agi pu-
tem, si de his carmen illud dici audiuero.

Sunt bona, sunt quædã mdiocria, sunt mala plura.

Sed vt incitiam meam ingenue, & sine con-
trouersia fateor, ita etiam quemlibet delica-
tum lectorem rogatum velim, vti perpendat,
in ab ortiuis fætibus multos semper de-
fectus existere. Quare omnia huc
vsque dicta Ecclesię cen surę
submitimus, sapientibus
corrigenda sup-
ponimus.

(?)

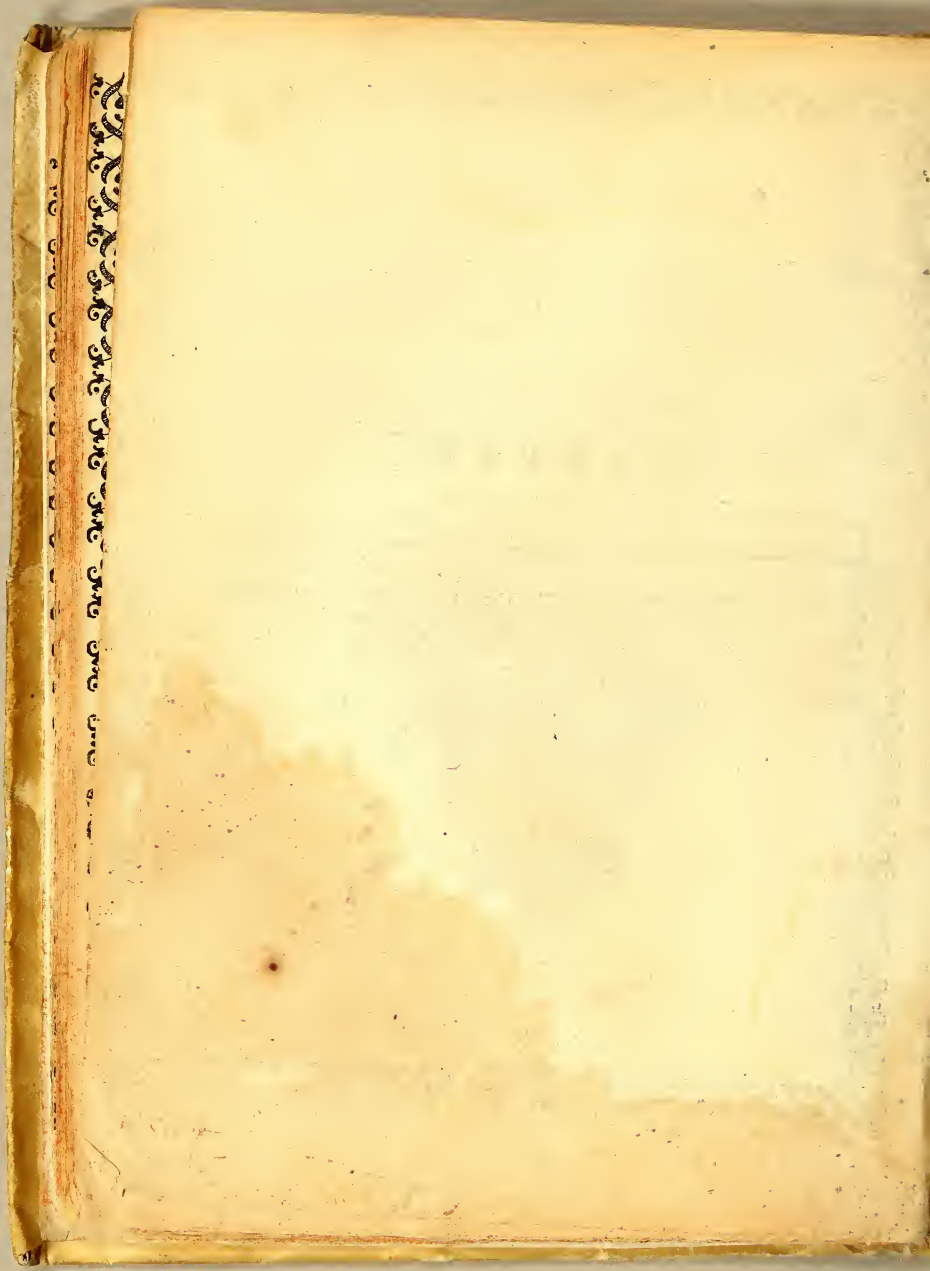
F I N I S .

CONIMBRICÆ.

Cum facultate Inquisitorum, & Ordinarij.

Apud Nicolaum Carualho Typographum
Vniuersitatis. Anno Domini 1619.

E R R A T A

professor pro profesori in dedicatione
 in ereijtissimo pro meritissimo in dedicatione.
 apprens, pro apprens fol. 2. ¶ centingerāt pro cōtigerāt, fol. 3.
 consuisti, pro consulisti. fol. 4. procurrauit, pro procurauit, fol. 9.
 26. pro 28. fol. 9. ¶ triplicitatis pro triplicitatis fol. 9. ¶ 26. pro 28. f. 10.
 suspicare pro suspicari fol. 11. haber pro habere fol. 13. ¶
 mdiocria pro mediocria. fol. 14. ¶

Handwritten text along the left margin, possibly a list or index.

Handwritten title or section header in the center of the page.

Main body of handwritten text, appearing as a list or series of entries.

DISCURSO

DE LA IOR.

NADA QUE HIZO A LOS

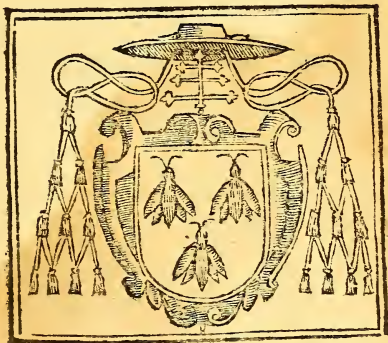
REYNOS DE ESPAÑA EL

Illustrisimo, y Reuerendissimo señor don Francisc
co Barberino Cardenal, titulo de S. Agueda, Lega
do à latere de N. muy S. P. Vrbano VIII. y su sobri
no: con relacion de las ceremonias con que se eli
gen los Legados en Roma: entrada que hizo en
esta Corte: Bautismo de la señora Infante: y

fiestas del Corpus.

*Por el Doctor Iuan Antonio de la Peña, Natural de
Madrid.*

A Illustrisimo, y Reuerendissimo señor Cardenal,
Legado à latere,

CON LICENCIA.

En Madrid, Por Luys Sanchez año de M. DC. XXVI.

14
—
10
K

C619

A949m

